

GAZETTE VAN SINT-TRUIDEN

ORGAAN DER KATHOLIEKE ASSOCIATIE EN CERKEL.

WEKELIJSCH OVERZICHT.

Fais ce que dois, advienne que pourra.

Al hetgene het Abonnement en de Redactie aangaat moet franco gezonden worden op het BUREAU der GAZETTE, Beekstraat N° 21, te Sint-Truiden. — Men schrijft ook in op alle Postkantoren des rijks. — De Abonnements-prijs is 5 franken per jaar voor het geheel land, vooraf betaalbaar. — Een Nummer afzonderlijk, 15 centiemen. — Annoncen, 10 centiemen; reclamen, 20 centiemen; artikels-reclamen, 50 centiemen per drukregel. — Grootte en dikwijls te herhalen Annoncen, per accoord. — Alle mededeelingen enannoncen dienen uiterlijk VRIJDAG 's middags ingezonden te zijn.

Al wie zich van heden voor een geheel jaar aan de GAZETTE VAN SINT-TRUIDEN abonneert zal dezelve tot den eersten Januari gratis ontvangen.

GEACHTTE LEZER.

De katholieke Associatie en Cerkel van Sint-Truiden hebben het noodig geoordeeld een Weekblad uit te geven om de katholieke belangen zonder menschelijk opzicht te verdedigen.

Wij beginnen met eene verklaring onzer principen, met eene uitlegging der gedragslijn die wij altijd zullen volgen.

Ons dagblad zal eerst vooral katholiek zijn: en al wat de Kerk en haar onfeilbaar opperhoofd, de Paus van Rome, ons voorstelt, gelooven en belijden; niets zal ons ooit een vingerbreed van de geboden en voorschriften der geestelijke Overheid doen afwijken; volgens onze krachten zullen wij de tijdelijke en de geestelijke macht van Pius IX verdedigen en geene pogingen onaangewend laten om onzen H. Vader te doen kennen en te doen beminnen; tegen alle aanvallen zijner vijanden zullen wij hem beschermen.

Nevens de belangen der Kerk zullen de belangen des Vaderlands ons even dierbaar zijn: ware katholieken eerbiedigen hunnen Koning en zijn getrouw aan de Constitutie; God zelf is de oorsprong der ware vaderlandsliefde.

De stad St-Truiden, waar wij geboren zijn, zal eene bijzondere plaats in ons blad bekleden, zonler het kanton of de provincie te vergeten; wij zullen van koophandel, nijverheid en landbouw spreken, en de huishoudkunde zal in ons blad niet onledig blijven.

De kwestie der werklieden, der eigenaars en der proletaires, zal door ons onderzocht, en in eeren katholieken zin opgelost worden.

De kinderen van het volk moeten meer en beter onderwezen worden: wij zullen de middelen trachten aan te geven hoe zulks zonder groote moeite kan geschieden.

Vele menschen verstaan de aangelegenheid hunner burgerlijke plichten niet: wij zullen ons best doen om hen te onderrichten hoe zij moeten te werk gaan bij de kiezingen voor den Staat, voor de Provincie en voor de Gemeente.

Al wat voordeel kan zijn tot geestelijk, of tijdelijk welzijn der burgerij zal in ons dagblad worden aangegeven. De prijzen der koopwaren zullen nauwkeurig vermeld worden. In een woord, wij willen aan de burgers en aan de landbouwers hunne belangen zonder beimpeling openbaren.

In de kwestie van het militarismus, van de Internationale, van de werkstakingen, van het verpligtend onderwijs, zullen wij de

waarheid zeggen of hetgene wij meenen de waarheid te zijn.

Nooit zullen wij personen aanranden: wij verklaren vooraf dat geene personaliteiten in ons blad zullen ontdekt worden; wij houden aan principen: nooit zullen wij ons tot de personen vernederen.

Ziedaar onze geloofsbelijdenis: al wie echt katholiek is in Limburg moet met ons medewerken en zich associeeren aan de katholieke Associatie en Cerkel van Sint-Truiden.

Toestand van Europa.

Het is meer dan een jaar geleden dat het goddeloos gouvernement van Victor Emmanuel zich meester maakte van de stad Rome, en aan den Paus zijne vrijheid en onafhankelijkheid met de hoofdstad der katholieke wereld ontnam. Sedert dien tijd leeft Pius IX, als een gevangen, opgesloten in het Vatikaan; de koning van Italië treedt met geweld in bezit van kerkelijke gestichten en kloosters, en de Paus vindt noch troost noch hulp tenzij in de liefde en de giften der katholieken en in zijn vertrouwen op de goddelijke Voorzienigheid. Wee aan de vorsten en de grooten der aarde die alle recht en rechtvaardigheid met voeten treden!

De republiek in Frankrijk duurt voort en de volksregering heeft bijval gevonden in de laatste kiezingen voor de departementeele Raden; doch wat wij zien in Frankrijk is niets anders dan eene overgangperiode van herstelling, waar Thiers de ziel van is. De schrandere politiek zonder den godsdienst kan aan Frankrijk zijn ouden roem niet teruggeven.

Om te herleven, en tot den eersten rang in Europa terug te komen moet het fransche volk in steden en dorpen, in zeden en gebruiken, katholiek worden. Het is niet door het geweld van wapenen, door nieuwe oorlogen dat Frankrijk moet uitschijnen, maar door zijne liefde voor het catholicismus en voor den paus van Rome. Het keizerrijk heeft aan Pius IX de vrijheid ontnomen, de republiek moet hem andermaal, gelijk in 1849, op zijnen troon herstellen. Mogen wij dat niet van Thiers verwachten, die altijd de tijdelijke macht en de vrijheid van den Paus verdedigd heeft! Eilaas! die macht met de vrijheid is verloren.

De keizer van Duitschland, die over 40 miljoen menschen gebiedt, heeft in zijne troonrede op den rijksdag te Berlijn den vrede en de eendracht aanbevolen; hij heeft geen woord gerept van zijne roemrijke oorlogsdaden, en alle weldenkende menschen zullen hem hierom voorzichtig noemen en zijne wijsheid prijzen. Wat meer is, Bismark heeft zich toegevend getoond in de laatste onderhandelingen met Frankrijk, en de keizer heeft gewild dat de deutsche troepen zes maanden eerder de fransche departementen ver-

lieten dan het vroeger bepaald was. In weerwil der fransche milliarden zal Duitschland moeite hebben al zijne wonden te genezen en zijne schulden te betalen.

De deutsche gouvernementen begaan eene dwaasheid met Doellinger en zijne aanhangers te ondersteunen, zij naderen allengskens tot de republiek, die zich over geheel Europa wil verspreiden.

De keizer van Oostenrijk heeft persoonlijk de beste inzichten voor de Kerk en den Paus van Rome, maar zijn gouvernement huldigt en volgt altijd de principen van het Josephismus, en dit is eene bron van verdeeldheid. Voeg hierbij het groot getal onderscheidene natien die het keizerrijk vormen en allen hun bestuur en privilegien willen hebben, en gij zult begrijpen dat het bijna onmogelijk is dat land één en onverdeeld te bewaren. De inwoners van Noord-Duitschland houden meetings om huone broeders van Zuid-Duitschland uit de onderdrukking, zoo zij zeggen, te verlossen; zij willen het deutsch element van de overige provincien scheiden en aldus het rijk verbrokkelen.

Het liberaal gouvernement van Gladstone in Engeland heeft drie inlandsche vijanden: lerland, de fenians of de internationalen en de Tories, en ofschoon de eerste minister een schrandere staatsman is, blijft hij met moeite het roer bestieren. In Engeland is de kwestie der werkstaking begonnen; van daar heeft zij zich over de wereld verspreid, en ontrust thans alle landen; maar nergens is zij dreigender of gevaarlijker dan in Engeland.

Spanje worstelt tegen drie booze geesten: de revolutie, de internationale en het liberalismus of de vrijmetselarij. Koning Amedeus zal moeite hebben zijne dynastie in Spanje te vestigen, ofschoon de tachtigjarige Espartero zich voor hem verklaard heeft.

De koning van Zweden wil zijne legermacht herinrichten en vergrooten, maar de Volksvertegenwoordigers verfoeien het militarismus, en de koning kan geen ministerie krijgen.

Rusland heeft een ontelbaar leger op de been: wil de keizer nieuwe provinciën gaan veroveren? Neen, hij wil den vrede in zijne staten bewaren, en daarom bereidt hij zich tot den oorlog.

België heeft het geluk een katholiek ministerie te bezitten dat langzamerhand den schadelijken invloed der hatelijke wetten van het liberalismus zal doen verdwijnen. De katholieke Associatie en Cerkel van Sint-Truiden zullen al wat katholiek is verdedigen, en al wat liberaal is bestrijden.

Wij roepen de aandacht onzer lezers op het *Feuilleton*, hetwelk een heel schoone roman behelst.

Feuilleton van de Gazette van Sint-Truiden.

Eene Wilde en een Engelschman.

De Europeesche volksplantingen op Nieuw-Zeeland zijn nog niet eer lang aangelegd. Het eerst ontscheepten er Fransche gelukzoekers, die de gunst der inboorlingen wistende winnen, eenige stukken land aankochten en met de wilden vriendschapsbetrekkingen aanknoopten. Naderhand kwamen er Engelsche zendingen, die er goed onthaald werden en de bekeering der Nieuw-Zeelanders ondernamen.

Doch pas had men in Europa hooren spreken van de schoorheid en vruchtbaarheid van deze streek, alsmede van het gemak om er zich te vestigen, of de handels speculatie wed opgewekt. Eene handelsmaatschappij, gelijk aan de Indische Compagnie, kwam tot stand, het Engelsch gouvernement nam ze onder zijne bescherming, en dooraankopen, die min of meer eerlijk toegingen, was zij welhaast in het bezit van uitgestrekte

landerijen, waarop zij steden deed bouwen. Met haar vermogen vergrootten hare aanmatigen, zij ging zoo ver dat zij 't geen men haar uit gulle gastvrijheid geschonken had als een recht vorderde, en dat zij in den Archipel 't oppergezag wilde hebben.

Over zulke handelwijze waren de oude opperhoofden dezer eilanden verontwaardigd; maar het Engelsch Parlement kwam er tusschen en wat eerst slechts eene kolonie of volkplanting was, werd welhaast een veroverd land van Groot-Bretagne verklaard.

Bij ongeluk dacht men er niet aan dat de Nieuw-Zeelanders de dapperste onder de wilde stammen zijn. Zij bezitten daarenboven zedelijke hoedanigheden meer beschaafde volken waard; en munten uit door hunne vaderlandsliefde. Zij wilden het hoofd onder het juk der overwerldigers niet bukken en een bloedige strijd nam aanvang.

In 1842 verbonden zich de twee stammen van Chouraki en van Chouki-Anga en boden openlijk weerstand. Zij zwoeren bij Tipoko, den god van den dood en van de gramschap, de vreemdelingen uit hun eiland te verjagen, trokken voort tot Taranaki, gingen legeren voor

de poorten van New-Plymouth en staken de omliggende hoeven in brand.

De Engelschen deden alsdan eenen uitval, dreven de Wilden terug en hadden zelfs het geluk zich van eenen hunner meestgeliefde kaziëken of vorsten, den ouden Chouraki, meester te maken. Zij hingen dezen schadelijk op in de tegenwoordigheid zijner onderdanen.

Dit was verkeerd van hen gehandeld; andere volkstammen vereenigden zich met de opstandelingen en de Engelschen kregen van toen af groote moeilijkheden aan de hand.

Men moest nu den strijd voor goed beginnen: men bracht het voetvolk en het geschut op den voet van oorlog, en men voegde er de manschap van het schip den *Amphitrite* bij dat toen in deze streken geankerd lag.

's Avonds voor den dag, waarop de aanval gesteld was, waren de officiers van het expedietiekorps en de voornaamste inwoners van New-Plymouth op eene avondpartij genoodigd bij den gouverneur der kolonie, den kolonel Winterville. Zij stonden door de zaal in groepen bijeen en spraken over den oorlog, over zijnen uit-

val, over zijne gevolgen ter verovering van het geheele eiland, — of zij zeiden elkander vaarwel.

Bij eene ronde tafel zat Miss Elisabeth Winterville in eenen zetel en schonk den thee in; zij was een meisje met blauwe oogen, blank als eene lelie en zou in de kringen van West-End door hare schoonheid indruk gedaan hebben. Oordeelt dus hoe men door hare bevaligheid in de wildernissen van Nieuw-Zeeland getroffen, werd. Daarbij was Miss Winterville de eenige erfgename van den rijken kolonel, die zoo zeer de bijzondere gunst van den minister van oorlog genoot. Om al deze redenen, men kan het licht begrijpen, verlangden velen naar de hand van Miss Elisabeth. Bij 't bewonderen hare schoonheid, waren de jonge officiers niet ongevoelig voor de aantrekkelikheden van haren bruidschat noch voor de machtige bescherming des vaders.

Ook de tafel waar zij voorzat was niet ledig en verlaten: rond het meisje krioelde het van land- en zee-officieren, die allen hun best deden om aan de bekoorlijke erfdochter te behagen.

Het waren de liberalen en vrijmaçons die aan de katholieken de studiebeurzen door onze katholieke voorouders voor een katholiek onderwijs gesticht, ontnomen hebben, om scholen te begunstigen waar van God niet gesproken wordt, ja, waar de godsdienst dikwijls wordt bestreden.

Het waren de liberalen en vrijmaçons die de wet van 1842 over het onderwijs willen afschaffen, die niet kunnen verdragen dat een priester den voet in de school zet, dat onze kinderen in de school den catechismus leeren.

Het waren de liberalen en vrijmaçons die in publieke en geheime vergaderingen en bijzonder in hunne dagbladen, den godsdienst op alle manieren lasteren, bespotten en hekelen.

Het waren de liberalen die, over eenige jaren, de kasseistenen uit den grond rukten, om de glasruiten van kloosters, seminariën en priesterswoningen te breken.

Het waren liberalen, die jonge weetenieten, welke in het studentencongres van Luik tegen den godsdienst huilden en tierden als waanzinnigen, nadat de liberale burgemeester van die stad hen verwelkomd had.

De haat van den katholieken godsdienst is het kenmerk der liberale drukpers; daar wordt alles bestreden wat tot ons Geloof behoort en alles geprezen, wat er vijandig aan is. Alle de drogredens die de geest der duisternissen zijne aanhangers ooit heeft ingeblazen, alle de dwalingen door de heilige Kerk verworpen en gedoemd, vinden er verdedigers, worden er aangeprezen onder den schijn der waarheid. Een vijand van het catholicismus, al is hij een ware onwetende en ellendeling, komt er te voorschijn als een man van deugd en goede zeden. De H. Kerk, hare waarheden en mysteries, hare

(Wordt voortgezet.)

